

Aanvulling initiatief vrijkomende materialen

Inhoudsopgave

1. INLEIDING.....	2
2. VOORTGANG	2
3. HERZIENING DOELSTELLING.....	3
4. AMBITIENIVEAU	4
BIJLAGE:.....	4
BRONVERMELDING:	4

1. Inleiding

Als InVra plus willen we pragmatisch en innovatief zijn. Zo ook in onze certificering op de CO₂-prestatieladder en gerelateerd aan onze doelstellingen hierop. In 2019 is de ketenanalyse vrijkomende materialen opgesteld. De doelstellingen zijn gebaseerd op de potentiële reductie en is uitgerekend aan de hand van een analyse van de in 2018 opgestelde bestekken. Uit deze analyse bleek al dat bij het ene bestek veel materiaal vrijkomt en bij andere bestekken er helemaal geen materiaal vrijkomt. De resultaten van 2019 bevestigen dit beeld. Meer data levert daarom een nauwkeuriger beeld op van de potentiële reductie. In deze aanvulling op de ketenanalyse vrijkomende materialen wordt ingegaan op de reductie in 2020, er wordt een nieuwe analyse gemaakt van de potentiële uitstoot en de reductiedoelstelling worden daarop aangepast.

2. Voortgang

In 2020 zijn er 4 bestekken meegenomen waarbij de werkwijze “vrijkomende materialen” is toegepast. Dit zijn alle bestekken die sinds het invoeren van deze werkwijze zijn opgesteld.

In onderstaande tabel is per bestek de CO₂ reductie in kg CO₂ weergegeven.

Project	Reductie in kg CO ₂
P09 HOW fase 1	30835
P212 RMO - Workum	3115
P468 Golfbaan	891
P09 Grondwerk meer	2374
Totaal	37215

In 2020 is er dus 37 ton CO₂ bespaart door het hergebruik van vrijkomende materialen.

De doelstelling was 0,1 kg CO₂ per ton vrijkomend materiaal. In totaal is er 67.051 ton materiaal vrij gekomen. Met deze hoeveelheid betekent dat er minimaal 6,7 ton CO₂ moet zijn bespaart en dat is zeker gelukt.

Conclusie is dat we de doelstelling meer dan ruimschoots hebben gehaald. Het zo ruim behalen van de doelstelling vraagt om een evaluatie hiervan en eventueel een herziening van de reductiedoelstelling. Hier wordt in de volgende paragraaf op ingegaan.

3. Herziening doelstelling

Uit de bestekken van 2018, 2019 en 2020 blijkt dat er heel veel variatie zit in de potentiële besparing. Dit komt omdat de werkzaamheden zo verschillend zijn en de omvang van het project heel erg kan verschillen. Zo blijkt dat bij bijna de helft van de bestekken helemaal geen materiaal vrijkomt maar ook dat er uitschieters zijn van bijna 30 ton CO₂ aan potentiële reductie per bestek. Daarom is de lijst met geanalyseerde bestekken uit 2018 samengevoegd met de bestekken uit 2019 en 2020.

Op deze manier is er meer data beschikbaar en kan er een beter inschatting gedaan worden van de potentiële reductie. De reductiedoelstellingen zijn bepaald aan de hand van de potentiële reductie bij hergebruik binnen het project en hergebruik binnen de gemeente. Dit had tot gevolg dat er een ingewikkelde formule werd gebruikt voor het bepalen van de doelstellingen. In de praktijk blijkt dat de meeste reductie wordt gehaald door hergebruik binnen het project zelf. Daarom wordt er bij het bepalen van de reductiedoelstellingen alleen nog maar gekeken naar de potentiële besparing bij hergebruik binnen het project.

In onderstaande tabel is een overzicht van de potentiële besparing weergegeven.

Project	Hergebruik binnen project kg CO₂
P388 aanpassen kade	199
P192 kwelders	-
P216 speelplateau	-
P216 inrichting park	8
P192 tijdelijke parkeerplaatsen	23
P330 aanbrengen beschoeiing	-
P343 grondwerk kavels	-
P09 grondwerk	238
P192 verwijderen betonplaat	-
P357 inrichting sinnegreide	-
P375 herstelmaatregelen	-
P09 parkinrichting	413
P360 ontwikkelen woongebied	4724
P09 grondwerk fase II	19990
P378 terreininrichting	-
P451 zonnepark	-
P192 parkeren hotel	1572
P311 bouw- en woonrijp maken	36
P438 reconstructie weg	8041
P360 woonwijk	4750
P387 werkzaamheden polder	-
P448 herstelwerkzaamheden duinen	-
P460 marconi recreatief	17097
P09 HOW fase 1	30981
P212 RMO - Workum	3115
P468 Golfbaan	908

P09 Grondwerk meer	4397
Totaal	96492

De potentiële besparing van de CO₂ reductie is heel erg afhankelijk van het gewicht van het vrijkomende materiaal. Daarom wordt de reductiedoelstelling uitgedrukt in kg CO₂ besparing per ton vrijkomend materiaal. Gezien de fluctuatie van de vrijkomende materialen wordt de doelstelling over 2020 gehandhaafd in 2021. Dit betekent een vermindering van 0,1 kg CO₂ besparing per ton vrijkomend materiaal in 2021 en verder.

Omdat met name hoeveelheid grond zo heel veel invloed heeft op de hoeveelheid vrijkomende materialen zal er tevens in 2021 gekeken worden of het handiger is om de doelstelling op te splitsen in een doelstelling voor grond en voor het overige vrijkomende materiaal. Tevens worden de reductiedoelstellingen over 2021 worden geëvalueerd en indien nodig verder worden aangescherpt.

4. Ambitieniveau

De ketenanalyse vrijkomende materialen is onze tweede ketenanalyse. In 2016 hebben we de ketenanalyse opwaarderen landbouwwegen opgesteld. Dit initiatief sloot goed aan bij ons initiatief de ontwikkeling van BCTR® (Bitumen Cement Treated Renewables). De ketenanalyse opwaarderen landbouwwegen was te specifiek opgesteld maar de ontwikkeling van BCTR loopt gestaagd door. Een vergelijking van het ambitieniveau met andere bedrijven is lastig te maken. Er zijn weinig kleine ingenieursbureaus die niveau 5 op de CO₂ prestatieladder hebben gehaald. Wij vinden onze reductiedoelstelling ambitieus omdat wij er voor willen zorgen dat er zo min mogelijk materiaal verloren gaat of nieuw aangevoerd moet worden. Wij zijn hier echter wel afhankelijk van opdrachtgevers maar ook als zij niet akkoord gaan met onze voorstellen zorgen wij er wel voor dat ze een volgende keer meer nadenken over het hergebruik van materialen. Een reductiedoelstelling van 0,1 kg CO₂ per ton vrijkomend materiaal klinkt misschien niet zo veel maar dit kan wel leiden tot enkele tonnen CO₂ besparing. Daarnaast is InVra plus nog steeds bezig met BCTR® en dit is zeker een initiatief waar InVra plus koploper in is.

Bijlage:

- Berekening vrijkomende materialen 2020

Bronvermelding:

- Niet van toepassing, anders dan het CO₂ portfolio.

Uitgangspunten

laadvermogen maximaal

40000 kg laadvermogen

verbruik 1: 7

afstand dubbel ivm retour transportmiddel

CO2 uitstoot diesel

3230 gram/ liter CO2 uitstoot

Omschrijving	Eenheid	Hoeveelheid	Percentage hergebruik	Gewicht in kg	Afvoer locatie	Afstand in km	Verbruik binnen gemeente 10 km	Verbruik vervallen aannemer	CO2 verbruik hergebruik in kg CO2	CO2 verbruik aannemer in kg CO2

HOW fase 1

Teelaarde	m3	29.700	100%	53460000	aannemer	25	3819	9546	12334	30835
Asfalt teervrij	ton	2.700	100%	2700	asfaltcentrale	70	0	1	1	4
Asfalt teervrij	ton	367	100%	367	asfaltcentrale	70	0	0	0	1
Asfalt teervrij	ton	2.300	100%	2300	asfaltcentrale	70	0	1	1	4
Freesasfalt teervrij	ton	40	100%	40	asfaltcentrale	70	0	0	0	0
grasbetontegels 400 x 600 mm	m2	520	80%	91000	aannemer	25	8	16	27	52
Beton H-klinkers	m2	75	80%	12938	aannemer	25	1	2	4	7
Betonband 100x200 x 1000 mm	m	45	50%	2160	aannemer	25	0	0	1	1
Betonband RWS 115/225x250	m	260	50%	29900	aannemer	25	4	5	12	17
Funderingslaag van gebonden menggranulaat	ton	4.480	0%	4480	aannemer	25	1	1	3	3
Funderingslaag van ongebonden menggranulaat	ton	700	100%	700	aannemer	25	0	0	0	0
Verkeersborden	stuk	17	25%	255	aannemer	25	0	0	0	0
Kunststof damwand	m	50	80%	50	aannemer	25	0	0	0	0
Lichtmasten	stuk	17	100%	425	aannemer	25	0	0	0	0
Duikers beton rond 500 mm	m	205	50%	66625	aannemer	25	8	12	27	38
Duikers PVC rond 250 mm	m	220	50%	220	aannemer	25	0	0	0	0
Duikers PVC rond 400 mm	m	7	50%	61	aannemer	25	0	0	0	0
Duikers PVC rond 500 mm	m	66	50%	860	aannemer	25	0	0	0	0
Inspectieput 800x 800 , hoogte 2,0 m	stuk	2	50%	6000	aannemer	25	1	1	2	3
Trottoirkolk Kolk van beton/gietijzer combinatie	stuk	5	50%	1000	aannemer	25	0	0	0	1
Asfalt teervrij	ton	1.390	100%	1390	asfaltcentrale	70	0	1	0	2
Ongebonden funderingsmateriaal	ton	3.032	100%	3032	aannemer	25	0	1	1	2
Geotextiel	m2	10.400	0%	10400	aannemer	25	2	2	6	6
Houten perkoenpalen afrastering	stuks	534	0%	3204	aannemer	25	1	1	2	2

totaal gewicht				53700107			3846	9591	12421	30981

Totaal hergebruik binnen de gemeente liters

3846

Totaal vervalt aan de aannemer liters

9591

Totaal besparing hergebruik binnen het project kg CO2

30981

Totaal besparing hergebruik binnen de gemeente kg CO2

18559

RMO-Workum

Teelaarde	m3	3.000	100%	5400000 aannemer	25	386	964	1246	3115
totaal				5400000		386	964	1246	3115
totaal gewicht				5400000					
Totaal hergebruik binnen de gemeente liters						386			
Totaal vervalt aan de aannemer liters							964		
Totaal besparing hergebruik binnen het project kg CO2									3115
Totaal besparing hergebruik binnen de gemeente kg CO2								1869	

Meerstad Midden-Oost

Verwijderen duikers PVC rond 315	m	47	50%	620 aannemer	25	0	0	0	0
Verwijderen duikers PVC rond 315	m	90	50%	1188 aannemer	25	0	0	0	1
Verwijderen beton duikers rond 500	m	45	50%	14625 aannemer	25	2	3	6	8
Frezen van teerhoudend asfalt dikte 110 mm	m2	2500	0%	687500 erkend verwerkingsbedrijf	70	344	344	1110	1110
Verwijderen teervrije funderingslaag, puin dikte 300 mm	m2	7600	100%	4104000 aannemer	25	293	733	947	2367
Verwijderen teervrije funderingslaag, puin dikte 300 mm	m2	2900	100%	1566000 aannemer	25	112	280	361	903
Verwijderen verkeersbordpaal, incl. bord	st	3	25%	60 aannemer	25	0	0	0	0
Verwijderen verkeersbordpaal	st	1	25%	20 aannemer	25	0	0	0	0
Verwijderen houten hek	st	1	50%	500 aannemer	25	0	0	0	0
Verwijderen afrastering	m	19	0%	19 aannemer	25	0	0	0	0
Winnen en aanbrengen stapelzoden, laagdikte 0,2 m	m2	30	100%	10800 aannemer	25	1	2	2	6
totaal				6385332		752	1361	2428	4397
totaal gewicht				6385332					
Totaal hergebruik binnen de gemeente liters						752			
Totaal vervalt aan de aannemer liters							1361		
Totaal besparing hergebruik binnen het project kg CO2									4397
Totaal besparing hergebruik binnen de gemeente kg CO2								1969	

Golfbaan Assen

Betonstraatstenen, keiformaat 80 mm	m2	650	100%	116708 aannemer	25	8	21	27	67
Mijnsteen en granulaat, dikte = 0,35 m	m2	2063	100%	1191383 aannemer	25	85	213	275	687
Mijnsteen en granulaat, dikte = 0,23 m	m2	159	100%	65588 aannemer	25	5	12	15	38
Mijnsteen en granulaat, dikte = 0,15 m	m2	500	100%	123750 aannemer	25	9	22	29	71
Betonband 100x 200 mm	m1	990	100%	47520 aannemer	25	3	8	11	27
Stootbanden 200x100 mm	m1	320	100%	15360 aannemer	25	1	3	4	9

